

PARTER

Klagande

Natur- och trafiknämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

Motpart

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

2. Naturskyddsföreningen i Nacka
c/o Ronny Fors, ordförande
ronny.fors@naturskyddsforeningen.se

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut 2020-04-03 i ärende nr 505-51851-2017, se bilaga 1

SAKEN

Dispens från naturreservatsföreskrifterna för belysning längs gångstig på fastigheten Sicklaön 40:14, Långsjöns naturreservat i Nacka kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Natur- och trafiknämnden i Nacka kommun har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut. Till stöd för sitt överklagande har nämnden anfört i huvudsak följande.

Belysningen kommer att anpassas med färgtemperatur som ger minimal påverkan på djurlivet. Teknik kommer att nyttjas där varje belysningsarmatur har en rörelsesensor som endast aktiveras när en person är i närheten. På så sätt förhindras onödig ljuskontamination av reservatet. Med dessa åtgärder kommer påverkan på växt- och djurlivet bli så liten att belysningen inte står i strid med naturreservatets syften. Belysningen är tvärtom i enlighet med syftet att där så är möjligt utveckla områdets användning för rekreation och naturupplevelser. Det föreligger särskilda skäl för att bevilja dispens för belysning. Att utveckla området för rekreation är ett angeläget allmänt intresse som bör väga tyngre än det allmänna intresset som reservatsföreskrifterna är satta att skydda.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen instämmer i den bedömning som länsstyrelsen har gjort med de skäl som länsstyrelsen har angett. Vad Natur- och trafiknämnden i Nacka kommun har anfört i sitt överklagande föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 4 september 2020.

Erika Ekman

Ulrika Haapaniemi

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Erika Ekman, ordförande, och tekniska rådet Ulrika Haapaniemi. Föredragande har varit beredningsjuristen Elin Thyr.

Datum
2020-04-03Beteckning
505-51851-2017Enheten för överklaganden
Sara Linde

NACKA TINGSRÄTT

INKOM: 2020-04-23
MÅLNR: M 2864-20
AKTBIL: 3*Klagande:*Naturskyddsföreningen i Nacka
ronny.fors@naturskyddsforeningen.se*Motpart:*

Nacka Kommun, drift och förvaltning

Överklagande av beslut om dispens från naturreservatsföreskrifterna för belysning längs gångstig på fastigheten Sicklaön 40:14, Långsjöns naturreservat, i Nacka kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommuns beslut den 8 november 2017, § 249.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun beslutade den 8 november 2017 att medge dispens från naturreservatsföreskrifterna för belysning längs Lugna promenaden runt Långsjön. Som skäl för beslutet angavs i huvudsak följande. Reservatets syfte är att bevara och där så är möjligt utveckla områdets användning för rekreation och naturupplevelser. Områdets naturvärden ska bevaras och om möjligt utvecklas. En fladdermusinventering har utförts för att utreda föreslagen belysnings inverkan på fladdermusbeståndet. Nämnden bedömer att detta underlag styrker att belysning inte medför en nämnvärd påverkan på områdets naturvärden i form av artrikedom bland fladdermusarterna. Långsjön är ett väl använt och centralt beläget naturreservat på Sicklaön. Önskemål om belysning har framförts upprepade gånger under flera års tid. Med tanke på det stora nyttjandet av området, året runt och under både dagar och kvällar, av såväl föreningslivet som av enskilda människor som promenerar, motionerar eller badar så bedömer nämnden belysningen som angelägen. Som särskilt skäl bedöms att Nackas befolkningstillväxt innebär ett högre nyttjande av området än vad som förutsågs då reservatet beslutades, samt att slingan kommit att nyttjas mycket under den mörka årstiden och även kvällstid. Nämnden bedömer att åtgärden överensstämmer med reservatets syfte "att utveckla områdets användning för rekreation och naturupplevelser".

Naturskyddsföreningen Nacka har överklagat beslutet och yrkat att det ska upphävas. Till stöd för yrkandet har föreningen anfört bland annat följande. I tjänsteskrivelsen daterad den 12 oktober 2017 föreslås avslag på dispensansökan. Som skäl för beslut anges att åtgärden strider mot punkten A3 i föreskrifterna – förbud att uppföra byggnad eller annan anläggning, utöver vad som framgår av

Datum
2020-04-03

Beteckning
505-51851-2017

skötselplanen samt också mot skötselplanen sidan 10 – i övrigt inom området får promenadslinga eller stigar ej beläggas eller förses med belysning, Åtgärden är alltså uppenbart förbjuden enligt föreskrifter och skötselplan. Åtgärden strider också mot punkt A1 i föreskrifterna – bedriva verksamhet som förändrar områdets topografi eller ytförhållanden, till exempel genom att gräva, spränga, muddra, borra, schakta eller utfylla utöver det som krävs för områdets skötsel samt normalt underhåll av ledningar samt punkt A6 - dra fram mark eller luftledning. Enligt dispensansökan ska ledningen schaktas ned i promenadslingan och då terrängen är rik på sten och rötter kommer arbetet anpassas till befintliga markförhållanden i så stor utsträckning som möjligt. Även om man försöker anpassa sig till terrängen i så stor utsträckning som möjligt kan skador på till exempel rötter inte uteslutas. Nacka kommun har låtit Calluna AB göra en fladdermusinventering i Långsjöns naturreservat och fem olika arter påträffades vilket bedöms som en indikation på ett relativt artrikt område. En art, nordfladdermus, är dominerande och slutsatsen från fladdermusinventeringen är att vid ändrade förhållanden med mindre skydd och mer belysning finns det en möjlighet att arten blir ännu mera dominant på bekostnad av andra arter. Alltså föreligger en risk att åtgärden minskar den biologiska mångfalden i naturreservatet.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Av 7 kap. 7 § miljöbalken (1998:808) framgår bland annat att kommunen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett naturreservat, om det finns särskilda skäl. Beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Enligt 7 kap. 26 § miljöbalken får dispens enligt någon av bestämmelsen i 7 § från förbud eller andra föreskrifter som meddelats med stöd av detta kapitel ges endast om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att Naturskyddsföreningen i Nacka har rätt att överklaga beslutet enligt 16 kap 13 § miljöbalken.

I det aktuella ärendet har nämnden beviljat dispens från naturreservatsföreskrifterna för naturreservatet Långsjön i Nacka för att anlägga belysning i form av 70 ljuspunkter längs promenadslingan runt Långsjön. Av handlingarna i ärendet framgår att kommunens miljöenhet i en tjänsteskrivelse föreslagit att ansökan ska avslås.

Den aktuella åtgärden i form av belysning längs promenadslingan är förbjuden enligt två punkter i naturreservatsföreskrifterna samt strider mot reservatets skötselplan. I naturreservatsföreskrifterna anges i punkten A3 att det är förbjudet att uppföra byggnad eller annan anläggning, utöver vad som framgår av skötselplanen. I punkten A6 anges att det är förbjudet att dra fram ny mark- eller luftledning, nedlägga kabel eller annan ledning i vatten, uppföra mast, antenn eller liknande. I skötselplanen under rubriken Gång- och cykelvägar på sidan 20 anges

Datum
2020-04-03

Beteckning
505-51851-2017

att i övrigt inom området får promenadslinga eller stigar ej beläggas eller förses med belysning.

Dispens från naturreservatsföreskrifter får endast meddelas om det finns särskilda skäl, om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning samt om det är förenligt med naturreservatsföreskrifternas syfte.

Syftet med reservatet har angetts vara att bevara och där så är möjligt utveckla områdets användning för rekreation och naturupplevelser. Områdets naturvärden ska bevaras och om möjligt utvecklas. Långsjön, klassad som ekologiskt känslig, ska bevara sin vattenkvalitet.

Av fladdermusinventeringen framgår att den helt dominerande arten är nordfladdermus som vid ändrade förhållanden med mindre skydd och mer belysning kan bli ännu mer dominant på bekostnad av andra arter. Länsstyrelsen bedömer att även andra djur och växter kan komma att påverkas av belysningen.

Länsstyrelsen konstaterar att reservatets syfte består av flera delar och att alla dessa delar gäller. Det framgår inte av reservatsföreskrifterna att någon del ska prioriteras över någon annan. Belysningen kan antas utveckla områdets användning för rekreation men innebär inte ett bevarande av områdets naturvärden.

Länsstyrelsen har att ta ställning till om det finns särskilda skäl att bevilja dispens för belysningen. I Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:8) om natur- och kulturresevat enligt 7 kap. miljöbalken och förordningen (1998:1252) om områdesskydd anges till 7 kap. 7 § miljöbalken bland annat följande. "Särskilda skäl bör anses föreligga om åtgärden har en i huvudsak positiv inverkan på områdets prioriterade bevarandevärden. Angelägna allmänna intressen kan i vissa fall utgöra särskilda skäl för dispens från de föreskrifter som meddelats för reservatet, om de är förenliga med förbudets eller föreskriftens syfte."

Länsstyrelsen finner mot bakgrund av de allmänna råden att en större befolkning och ökat nyttjande inte utgör särskilda skäl i miljöbalkens mening. Belysningen kan inte heller anses vara ett sådant angeläget allmänt intresse som kan utgöra ett särskilt skäl för dispens. Inte heller kan åtgärden anses vara förenlig med reservatets syfte. Länsstyrelsen kan även konstatera att nämnden inte har redovisat vilka kompensationsåtgärder som planerats för åtgärden. Dispens för åtgärden ska därför inte beviljas. Nämndens beslut ska därför upphävas.

Du kan överklaga beslutet

Beslutet kan överklagas till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, se bilaga.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av juristen Sara Linde. I den slutliga handläggningen har miljöhandläggaren Mattias Jansson deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.